

KMS 2035 ennakkoarvioinnin tulokset

METSÄNEUVOSTON KOKOUS 14.12.2022

Susanna Sepponen, Gaia Consulting ja Paula Horne, PTT

Sisältö

1. Arvioinnin tavoitteet ja toteutus
2. Strategiavalmisteluprosessin arviointi
3. Strategian vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointi
4. Ehdotukset strategian toteutukselle ja seurannalle

Arvioinnin tavoitteet ja toteutus

Sparraavan ennakoarvioinnin tavoitteena oli tukea päivitetyn strategian laatua ja vaikuttavuutta.

Strategiavalmistelun sparraus ja arviointi keskittyi:

- strategiasisällön ja rakenteen kehittämiseen,
- toimeenpanon, seurannan sekä rahoituksen toimivuuden kehittämiseen, sekä
- vaikutusten arviointiin ja kehittämistarpeisiin, sisältäen taloudellinen, ekologinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys, ilmastovaikutukset, aluekehitys ja tasa-arvon turvaaminen.

Arviointi toteutettiin maalis – lokakuun 2022 aikana.

Toimintaympäristön muutosten huomioon ottaminen

Strategian valmistelussa on hyödynnetty relevanttia tutkimustietoa, mm.

- Luken kesäkuussa 2022 valmistunut toimintaympäristöanalyysi
- Valmistelussa on lisäksi hyödynnetty mm. sisällön sparrausryhmää, KMS2025:n arviointia, ennakoarvioinnin sparrausta sekä Metsäakatemia tulevaisuustyöpajoja.

Haasteena: strategiavalmistelun aikana toimintaympäristössä on tapahtunut mullistavia muutoksia erityisesti turvallisuuspolitiikkaan, huoltovarmuuteen ja energiaomavaraisuuteen liittyen

Sidosryhmien odotusten huomioon ottaminen

KMS2035-prosessin osallistavuus on ollut monipuolista ja riittävää

- Sidosryhmien osallistaminen
- Sidosryhmien odotusten huomioon ottaminen tavoitteissa ja toimenpiteissä
- Alueellisten metsäneuvostojen ehdotusten huomiointi toimenpiteissä

Ministeriön valmisteluryhmä on tavoitteellisesti kohdentanut aikaa ja henkilöresursseja strategiavalmisteluun.

Metsiä koskevien sitoumuksien huomioon ottaminen

- KMS2035 on ensisijaisesti metsiä hyödyntävien toimialojen strategia
- Tavoitetasolla strategia tukee biodiversiteetti- ja ilmastotavoitteita
- Tavoitetasolla ei ole tunnistettu selkeitä ristiriitoja kansainvälisten, EU:n ja kansallisten ilmasto-, ympäristö, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus-vaatimusten kanssa
- Haasteena varmistaa politiikkakoherenssi toteutuksessa

Strategian sisällön ja rakenteen selkeys

Sisältö

- Strategia on aiempaa fokusoidumpi
- Keskittyy aiempaa selkeämmin talousmetsien luonnonhoitoon
- Metsänomistajien rooli on tuotu vahvemmin esille
- Yhteisen kannanmuodostuksen tärkeys EU-politiikassa on nostettu selkeämmin esille

Rakenne

- Visio, päämäärät ja tavoitteet aiempaa selkeämmin kytketty toisiinsa
- Tavoitteiden määrä paremmin rajattu
- Haasteena edelleen strategisen hankesalkun linkitys tavoitteisiin ja päämääriin (tärkeä muistaa seurata toteutuksessa)

Muutoskyky

- Toteutuksessa on tärkeää hyödyntää relevanttia tutkimustietoa
- Ennakointityön vahvistamisen toimenpide on hyvä
- Kyky vastata muuttuviin tarpeisiin vaatii ketterän päivitysmallin

Seuranta ja rahoitus

- Ei ole saatu selkeytettyä, mikä voi heikentää vaikuttavuutta
- Toimenpiteiden viemiseen alan käytäntöön liittyy edelleen suurta epävarmuutta, erityisesti niissä asioissa, jotka eivät ole suoraan maa- ja metsätalousministeriön vastuulla

Strategisen hankesalkun vaikutusten arviointi

Hankesalkku (10.10 luonnos) ajaa suhteellisen tasapainoisesti kestävän kehityksen osa-alueille kohdistuvia vaikutuksia.

Haasteena, että suurehko osa toimenpiteistä on varsin yleisellä tasolla ja tulee vielä tarkentaa.

- **Taloudelliset vaikutukset:** jos toimenpiteiden tulokset saadaan jalkautettu käytäntöön, pidemmän aikavälin vaikutukset voivat olla huomattavia
- **Sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset:** eivät ole yhtä vahvasti strategian keskiössä, vaikutukset riippuvat monilta osin muiden hallinnonalojen sitoutumisesta strategiatoteutukseen
- **Ilmasto- ja ympäristövaikutukset:** tavoitetasolla pyritään positiivisiin vaikutuksiin, mutta toteutuksessa negatiivisten vaikutusten hillintään ja **ristikkäisvaikutusten arviointiin** on tärkeä kiinnittää huomiota

Strategian vaikuttavuus

Strategian olemassaolo on sinänsä jo merkityksellistä, jos se kykenee toimimaan hyvin yhdessä valtionhallinnon muiden metsien käyttöön vaikuttavien politiikkojen ja linjausten kanssa.

- Metsäalaa itseään strategia todennäköisesti palvelee hyvin kokoamalla alaa yhteisen vision ja päämäärien alle ja lisäämällä verkostoitumista.
- Hallinnonalojen välisen yhteistyön varmistaminen on strategian vaikuttavuuden kannalta kriittistä.

Vaikuttavuus edellyttää paitsi onnistunutta toteutusta myös tulosten merkittävää hyödyntämistä ja tarvittaessa nopeaa reagointia toimintaympäristön muutoksiin (joihin liittyy suuria epävarmuuksia)

Strategian vaikuttavuus riippuu siitä, kuinka realistisia tavoitteet ovat suhteessa resursseihin ja toimenpidevalikoimaan

- Strategia on todennäköisesti omimmillaan alueella, jossa tavoitteet liittyvät suoraan metsään ja toimintaa saadaan aikaan *resurssiohjauksella (tulosohjaus, omistajaohjaus, metsäalan taloudellinen ohjaus*
- Kun siirrytään *informaatio- ja verkosto-ohjaukseen*, heikkenevät mahdollisuudet saada aikaan toimintaa sekä edelleen tuloksia ja vaikutuksia.

Ehdotukset strategian toteutukselle ja seurannalle

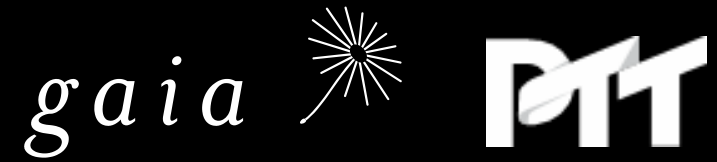

Hallinnonalojen välisen yhteistyön varmistaminen sekä strategian lisäarvoisuuden ja arvovallan hyödyntäminen viestinnässä ja tiedonvaihdon pohjana on vaikuttavuuden kannalta kriittistä.

- Erityisesti ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden kannalta tulosten saamiseen käytäntöön ja käyttöön tulisi jo hankesuunnitteluvaiheessa kiinnittää erityistä huomiota.
- Metsien hoidon ja kasvatuksen uudet vaatimukset tulevat myös edellyttämään uudenlaista panostusta neuvontaan ja koulutukseen – on epävarmaa, miten tätä kehitystä resursoidaan

Strategia tarvitsee selkeän seurantamenettelyn, joka palvelee toimeenpanon ja rahoituksen kohdentamisen tarkoituksenmukaisuutta

- Toimenpiteiden tasapainoinen ja hallittu tarkentaminen ja toteutus
- Seurannan ja arvioinnin kehittäminen niin, että siitä saadaan tietoa itse strategian onnistumisesta
- Toimintaympäristön muutoksen mittareiden lisäksi tarvitaan strategian panosten, toiminnan ja tulosten mittaamista
- Tarve resursoidulle ”ohjelmatoimistolle”?

Kiitos

Lisätietoja:

Susanna Sepponen, 040 1380067, susanna.sepponen@gaia.fi

Paula Horne, 040 5926820, paula.horne@ptt.fi

